

El Mal és la pobresa

DURANT LA GUERRA FREDA,
EL MAL ERA DARRERE DEL TELÓ
D'ACER. AMB LA CAIGUDA DEL MUR
DE BERLÍN, L'ASSOCIEM AMB LA
POBRESA I CONTRA ELLA AIXEQUEM
MURS CADA VEGADA MÉS ALTS.

Kapuscinski comença el seu llibre *El imperio* amb un càlcul del ferro que l'URSS destinava als reixats de les seves fronteres: una barbaritat en material... més les hores de feina, el manteniment, etc.: uns costos que pesaven molt en els pressupostos de la Unió. I una ferida sense cicatrització possible en el context geopolític de la Guerra Freda. Caldria afegir-hi la metal·litzada impermeabilitat de la resta de països comunistes, el teló d'acer, i, sobretot, la projecció històrica del Mur de Berlín, per concloure que els murs eren cosa dels dolents. El comunisme –per dir-ne així– necessitava un espai sense intromissions externes per dur a cap el seu gran experiment de canviar l'home que era un llop per a l'home en un home nou, més bona persona i més ben mudat. Però, des de fora, les seves grans muralles proclamaven la divisió entre la llibertat i l'esclavitud, entre els drets humans i la tortura i l'assassinat polític. No era tan així, com hem pogut saber després, gràcies a una rebaixa general que apaivaga les perversitats dels dolents i les benignitats dels bons. Però aquest és el material amb què el món lliure, del qual feien part l'Espanya de Franco o la Grècia dels coronels, va fumigar la història.

La icona més representativa d'aquell estat de coses fou, sens dubte, el Mur de Berlín. Fins al punt que aquest mot, *mur*, es revestí d'una nova accepció que li atribuïa *per se* una iniquitat que l'arribà a alliberar del topònim. Es parlava del mur, i ja sabíem tots a quin mur s'alludia i amb quines voluntats. El mot aspergia concomitàncies irrevocablement sinistres, sempre expressives d'una ideologia i d'unes praxis que li atorgaven la representació de tot el que podia ser un perill per a la nostra llibertat i l'estil de vida nord-americà. En derruir-se aque-

GUILLEM
FRONTERA

lla construcció, el món confirmà la pertinència dels murs a la ignomínia comunista. En correspondència amb els principis de la nova situació, foren venuts, com a relíquies dels màrtirs per la llibertat, petits fragments de mur que arribaren a fabricar-se en tallerets per no haver-se de proveir a la intempèrie hivernal de Berlín. El simbolisme d'aquestes falsificacions és massa obvi per ser remarcat.

Ara el món lliure –per entendre'ns– es dedica desficiosament a aixecar tota casta de murs, des dels més sofisticats als més rudes, per protegir-se del Mal. Donal Trump inclou al seu programa la construcció d'una barrera gegantina per impedir el pas als veïnats del Sud. A penes havíem tingut temps per assaborir que el Mal –el comunisme– havia estat desactivat quan reapareix amb més

força i tot que en temps de l'URSS. Ara el Mal no és el comunisme: és una barreja incòmoda i un punt arbitrària de totes les turbulències històriques creadores de misèria que assolien tres quartes parts del planeta. El Mal és la pobresa, i Occident el manté com el seu gran enemic, al costat de l'esclat mundial d'un nou terrorisme a la formació del qual van contribuir decisivament els EUA de Bush Jr.

Com que ara els desventurats, els afegegats, s'acosten als nostres territoris en cerca dels roïssos, ens agrupem entorn de la bandera de la nostra civilització per defensar-la de qualsevol minva. Alcem murs arreu de les fronteres de la fam per protegir una civilització que no té els grans eixos a Atenes o a Roma, sinó a Wall Street i a la City –o a La Défense. Deixant de banda que siguin els militants de la barbàrie els defensors més aferrissats i violents de la nostra civilització, aquesta operació es fa en nom d'uns valors sense especificar gaire, perquè la majoria d'ells es contradueixen i es conculquen a les tàctiques de defensa.

A Donald Trump ja li han fet molts quilòmetres de barrera. Israel ha demostrat una vegada més la seva capacitat i eficàcia en totes les grans missions repressives que es proposa. Les barreres espanyoles en terres magribines continuen proclamant el valor de la solidaritat. El Regne Unit vol ser l'avantguarda de la tecnologia aplicada a l'aniquilació de l'esperança i a la destrucció de vides humanes.

Mentre, ningú no prepara el segle que comença avui mateix, el segle en què els condemnats de la terra guanyaran el nostre territori i arribaran amb la memòria plena a vessar de raons per passar comptes.

Escriptor, guionista i crític d'art